Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 42 (88) Warszawa, 15 października 1938 r. Rok III

TREŚĆ: str.

Prof. Dr TOMASZ LULEK
Kraków

BILANSOWANIE ZYSKÓW NIEZREALIZOWANYCH WEDŁUG KODEKSU HANDLOWEGO i JEGO SKUTKI PODATKOWE

Zagadnienie bilansowego traktowania zysków niezrealizowanych nie jest uregulowane w kodeksie handlowym „expressis verbis"; nawet wyrażenie „zyski niezrealizowane" lub „zrealizowane" nie znachodzi się w ustawie. Że jednak *pojęcie takich zysków*, znane w życiu gospodarczym, *było także dobrze znane ustawodawcy*, świadczy brzmienie prze-

pisów bilansowych *dla spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością*, z których widoczny jest zamiar wyeliminowania z bilansu takich właśnie zysków. Są to art. 248—251 dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i art. 423 — 426 dla spółek akcyjnych. *Przepisy bilansowe dla innych przedsiębiorstw*, zawarte w art. 58, nie objawiają tego zamiaru; raczej przeciwnie: nakaz oceniania wszystkich przedmiotów majątkowych według wartości „rzeczywistej", za którą większość komentatorów uważa wartość zbywczą, *zmusza bilansujących do wykazania tak zysków jak strat niezrealizowanych.*

Pojęcie zysku zrealizowanego bywa określane pospolicie jako nadwyżka ceny realizacyjnej przedmiotu majątkowego ponad cenę kosztów własnych, tj. ponad sumę kosztów nabycia lub wytworzenia; za realizację uważa się przy tym każde odpłatne pozbycie przedmiotu jak sprzedaż, zamiana, oddanie na pokrycie zobowiązań itp. Obojętna jest okoliczność, czy np. sprzedaż została dokonana za gotówkę, czy na kredyt. Natomiast *za zysk niezrealizowany* uważa się nadwyżkę, która powstaje tylko w księgach rachunkowych względnie w bilansie bez pozbycia przedmiotu, pozostającego nadal w posiadaniu właściciela, jedynie przez podwyższenie jego wartości księgowej względnie bilansowej ponad cenę kosztów własnych.

Jedno i drugie określenie jest *ze stanowiska ekonomicznego* trafne, ale *ze stanowiska rachunkowości* może okazać się błędne.

Rachunkową podstawę porównania stanowi bowiem *nie cena kosztów* przedmiotu, lecz jego *wartość księgowa,* która bywa zwykle równa, ale może być także niższa lub wyższa od ceny kosztów. Jeżeli np. cena nabycia przedmiotu inwestycyjnego 100.000 zł. została w bilansie podwyższona na podstawie art. 423 § 3 kodeksu handlowego o 25.000 zł., to nową wartością księgową będzie suma 125.000 zł., a w razie sprzedaży np. za 138.000 zł. zyskiem będzie dopiero nadwyżka ceny sprzedaży ponad 125.000 zł., a nie ponad cenę nabycia. *Ekonomiczny zysk* wynosi 38.000 zł., a *księgowy* — w tym roku tylko 13.000 zł., bo reszta — 25.000 zł. została już wykazana jako zysk w roku poprzednim lub dawniejszym, w którym przeprowadzono podwyższenie wartości księgowej. Dopiero zysk księgowy wykazany w tych dwóch latach będzie równy ekonomicznemu.

Jeżeli wartość księgowa przedmiotu obrotowego, np. towaru została obniżona z ceny kosztów na niższy poziom ceny rynkowej, np. ze 100.000 zł. na 65.000 zł. i jeżeli w następnym roku te towary zostały sprzedane za 80.000 zł., to *ekonomicznym wynikiem* jest strata 20.000 zł., a *księgowym* wynikiem w tym roku—zysk 15.000 zł. Zysk księgowy nie jest przez to błędnie wykazany, ale należy pamiętać, że w poprzednim roku obniżenie wartości księgowej ze 100.000 na 65.000 zł. spowodowało stratę księgową 35.000 zł., która teraz, skompensowana z zyskiem 15.000 zł., redukuje się na 20.000 zł., tak że wynik księgowy i tym razem okazuje się zgodnym z wynikiem ekonomicznym.

Pojęcie zysku jako nadwyżki ceny realizacyjnej ponad koszty własne wystarcza wobec kupców nie obliczających zysku na podstawie ksiąg i bilansów. Ponieważ jednak przepisy bilansowe mają zastosowanie tylko do kupców i spółek handlowych bilansujących, przeto dla nich właściwe jest określenie zysku podane wyżej—jako nadwyżki ceny

realizacyjnej ponad ostatnią wartość księgową. Zyskiem niezrealizowanym będzie tedy u takich spółek nadwyżka przyjętej w danym roku wartości bilansowej *ponad ostatnią wartość księgową względnie bilansową.*

Czy przepisy bilansowe kodeksu handlowego, zmierzające do wyeliminowania zysków niezrealizowanych z bilansów osiągają zamierzony cel? Powszechny jest pogląd, że—tak. Jednakże bliższe badanie niektórych wypadków nasuwa poważne wątpliwości pod tym względem. I tak:

1. Art. 248 i 423 oznaczają cenę nabycia lub sumę kosztów wytworzenia *przedmiotów inwestycyjnych* jako najwyższą granicę wartości bilansowej, osiągalną zresztą tylko w roku nabycia lub wytworzenia, gdy jeszcze nie zaszedł ubytek wartości, wymagający odpisów amortyzacyjnych. Tylko grunty nie podlegające amortyzacji mogą utrzymać nadal swą cenę nabycia jako wartość bilansową. Ewentualny przyrost wartości ponad ceny nabycia może być ujawniony w bilansie tylko po dokonaniu nowego szacunku przez specjalną komisję szacunkową. *Granica powyższa jest zarazem minimalna,* albowiem przedmioty inwestycyjne mają być bilansowane *według cen nabycia* z ewentualnymi odpisami amortyzacyjnymi, a więc *nie powyżej ani poniżej* tej granicy. Otóż *z tej sztywnej granicy wynika w pewnych warunkach nie tylko możliwość, ale nawet przymus wykazania zysku niezrealizowanego.* Jeżeli mianowicie wartość bilansowa gruntu, nabytego za 100.000 zł., została w poprzednim bilansie obniżona na 70.000 zł., to w późniejszym bilansie istnieje nadal obowiązek szacowania tego gruntu według ceny nabycia, a więc na 100.000 zł. Jeżeli poprzedni zarząd spółki dokonał obniżenia a następny zarząd przy sporządzaniu bilansu postąpił w myśl tego przepisu, to wykazał zysk niezrealizowany w wysokości różnicy między początkową a końcową wartością bilansową tego gruntu, tj. 30.000 zł. Można wprawdzie powiedzieć, że poprzednie obliczenie wartości bilansowej na 70.000 zł. było nielegalne, jako dokonane wbrew art. 248 względnie 423, a więc nie *według* ceny nabycia, niemniej fakt wykazania w bilansie niezrealizowanego zysku 30.000 zł. i to wskutek ścisłego zastosowania nakazu ustawy nie może ulegać wątpliwości.

2. Art. 249 i 250 oraz art. 424 i 425 kodeksu handlowego *nie pozwalają bezwarunkowo,* a więc nawet przy pomocy komisji szacunkowej, *na podwyższenie wartości bilansowej przedmiotów obrotowych* ponad ceny nabycia lub koszty wytworzenia, natomiast nakazują obniżyć ich wartość bilansową do poziomu cen rynkowych z dnia bilansowego, a walory i waluty giełdowe do poziomu średnich kursów z ostatniego miesiąca przedbilansowego. Jeżeli zatem spółka zgodnie z nakazem ustawy wartość bilansową walorów nabytych za 100.000 zł. obniżyła do poziomu 75.000 zł., odpowiadającego średniemu kursowi z ostatniego miesiąca przedbilansowego i jeżeli w następnym lub późniejszym roku operacyjnym ów średni kurs podwyższył się na 108.000 zł., to spółka musi w najbliższym bilansie wstawić wartość 100.000 zł., albowiem art. 250 względnie 425 nakazują jej bilansować według cen nabycia. Ponieważ jednak ostatnia wartość księgowa tych walorów wynosiła 75.000 zł., przeto wyniknie stąd niezrealizowany zysk kursowy 25.000 zł., wykazany *przymusowo.*

3. Podobny wypadek może zajść ze wszystkimi przedmiotami obrotowymi, np. ze surowcami lub towarami, które spółka posiadała w poprzednim roku operacyjnym i których wartość bilansową przyjęła poniżej ceny kosztów wskutek obniżenia cen rynkowych. Jeżeli w następnym roku podwyższała się cena rynkowa, spółka musi w myśl art. 249 względnie 424 kodeksu handlowego bilansować je według podwyższonych cen rynkowych, o ile ta granica nie przekracza ich wartości rzeczywistej (towary nie są uszkodzone lub zepsute). I tutaj powstaje zysk niezrealizowany w wysokości różnicy między obecną a zeszłoroczną ceną rynkową, który to zysk musi być w bilansie wykazany. Przy surowcach i towarach zajdzie taki wypadek rzadziej niż przy walorach, bo ich pozbycie (sprzedaż, przeróbka) przychodzi do skutku częściej, tak że powtórne bilansowanie tych samych zapasów zdarza się stosunkowo rzadko, w każdym razie o wiele rzadziej niż walorów, które pozostają w posiadaniu spółki nieraz przez wiele lat.

Tylko *przy walorach i walutach nie mających kursu giełdowego* nie istnieje przymus wykazywania zysków niezrealizowanych, albowiem według art. 250 § 2 i art. 425 § 2 wolno je bilansować *co najwyżej* według cen nabycia, wolno zatem i poniżej tej granicy. Jeżeli tedy spółka oceniła wartość rzeczywistą takich walorów np. według obniżonej rentowności poniżej ceny nabycia 100.000 zł. i doszła do wartości 50.000 zł., i jeżeli w późniejszym roku wskutek poprawy rentowności spółka ocenia wartość rzeczywistą wyżej np. na 80.000 zł., to nie musi podwyższać wartości bilansowej, przyjętej w poprzednim roku (50.000 zł.), lecz może pozostawić ją bez zmian. Jeżeli jednak spółka chce podwyższyć wartość bilansową i wykazać zysk niezrealizowany (30.000 zł.), to powyższy przepis ustawy nie stanowi przeszkody.

4. Także *wierzytelności obcowalutowe* muszą być bilansowane *według* każdorazowego średniego kursu giełdowego z ostatniego miesiąca przedbilansowego (art. 251 i 426). Jeżeli tedy średni kurs miesięczny jest wyższy w roku operacyjnym niż był w poprzednim bilansie, to podwyższenie kursu stanowi niezrealizowany zysk kursowy na starym zapasie, który to zysk musi być wykazany w bilansie w myśl tych przepisów ustawy.

Okazuje się tedy, że w przytoczonych wypadkach przepisy bilansowe nie tylko nie zapobiegają wykazywaniu zysków niezrealizowanych, lecz nawet do tego zmuszają, a to wskutek swego sztywnego brzmienia — „według cen nabycia lub kosztów wytworzenia".

(Dokończenie nastąpi)

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

73.

RÓŻNICE KURSOWE PRZY SPRZEDAŻY TOWARÓW W OBCEJ WALUCIE A OBRÓT PODATKOWY. RABATY ILOŚCIOWE A OBRÓT PODATKOWY.

Obrót podlegający opodatkowaniu dochodzi do skutku z chwilą zawarcia umowy sprzedaży, zaś termin wykonania umowy jest dla oceny obowiązku podatkowego obojętny.

Przy sprzedaży w walucie obcej miarodajny jest dla ustalenia kwoty obrotu podatkowego kurs dnia, w którym obrót przyszedł do skutku, tj. dzień zawarcia transakcji.

Jeżeli w czasie między zawarciem transakcji kredytowej a wykonaniem zobowiązania wskutek spadku waluty obcej kwota zobowiązania uległa zmniejszeniu, nie może podatnik domagać się obniżenia podatku z powodu obniżenia wartości ekwiwalentu za towar, powstałego po zaistnieniu obowiązku podatkowego.

Obniżka ceny sprzedażnej towaru sprzedanego przyznana przez sprzedawcę w innym okresie podatkowym, aniżeli ten, w którym zawarto odnośną transakcję sprzedażną nie podlega wyłączeniu z obrotu podatkowego.

Gdy jednak opusty z ceny kupna są wypływem tytułu prawnego istniejącego już w danym okresie podatkowym a jedynie definitywne obliczenie ich następuje w późniejszym terminie, wysokość obrotu podatkowego należy ustalić przy uwzględnieniu opustów przypadających odbiorcom w myśl zawartych z nimi umów.

NTA, 5 kwietnia 1938, l. rej. 1088, 1089, 1090/36.

Z uzasadnienia: F-ma N w Czechowicach w trzech oddzielnych skargach zaskarżyła trzy orzeczenia Ministerstwa Skarbu, dotyczące wymiaru podatku przemysłowego za rok 1933, a mianowicie orzeczenie z dnia 31 grudnia 1935 L. D. V. 34186/4/35, odnośnie zakładu rafinerii, orzeczenie z dnia 28 grudnia 1935 r. L. D. V. 34184/4/35 odnośnie zakładu handlu olejami mineralnymi w Warszawie i z dnia 28 grudnia 1935 r. L. D. V. 34187/4/35 odnośnie zakładu handlu olejami w Czechowicach.

W powyższych skargach, które Najwyższy Trybunał Administracyjny z uwagi na identyczność stron i zagadnień spornych rozpatrywał łącznie, podnosi skarżąca następujące *zarzuty*:

a) *różnice kursowe* powstałe przy sprzedaży w obcych walutach w czasie pomiędzy zawarciem transakcji, a jej realizacją czyli zapłaceniem ceny kupna są potrącalne od obrotu podatkowego, ponieważ miarodajnym dla opodatkowania jest rzeczywisty wpływ,

b) *rabaty ilościowe*, które dotyczą transakcji, dokonanych w ubiegłych okresach podatkowych, są potrącalne z obrotu podatkowego danego roku.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

ad a) Jak to wynika ze zgodnego przedstawienia sprawy przez obydwie strony, *sporne pozycje* z tytułu różnic kursowych *powstały w trzech oddzielnych przedsiębiorstwach skarżącej w ten sposób, iż faktury dotyczące sprzedaży, dokonanych w dolarach, księgowane były z równowartością 8.90 zł, podczas gdy wyrównanie faktur następowało po niższym kursie.*

Skarżąca, stojąc na stanowisku, iż w wypadku ustalenia ceny w obcej walucie książkowa równowartość walutowa

nie jest rzeczywistym „przychodem", lecz pozycją rachunkową, domaga się wyłączenia powyższych pozycji z tytułu spadku dolara z uwagi na okoliczność, iż przez użyte w art. 5 słowa „suma przychodu brutto" należy rozumieć rzeczywiście uzyskany przychód.

Stanowiska powyższego skarżącej nie mógł Najwyższy Trybunał Administracyjny uznać za trafne.

W myśl przepisu, zawartego w art. 5 pkt. 7 ustawy o państwowym podatku przemysłowym poz. 110/32 Dz. Ust., ustalającego pojęcia obrotu przedsiębiorstw przemysłowych, produkujących na własny rachunek, oraz w myśl przepisu, zawartego w art. 5 pkt 1 ustawy, ustalającego pojęcie obrotu przedsiębiorstw handlu towarowego, uważa się za obrót tych przedsiębiorstw zarówno sumę przychodu brutto za towary sprzedane za gotówkę jak i sprzedane na kredyt.

Z powyższego przepisu wynika, *iż o powstaniu obowiązku podatkowego rozstrzyga sam fakt sprzedaży, czyli, że obrót, podlegający opodatkowaniu przychodzi do skutku z chwilą zawarcia umowy sprzedaży, zaś termin wykonania umowy jest dla oceny obowiązku podatkowego obojętny.*

W konsekwencji powyższego uznać należy za prawidłowy *przy obliczaniu sumy obrotu kurs przerachowania z dnia, w którym obrót przyszedł do skutku tj. z dnia zawarcia transakcji.*

Jeżeli zaś w czasie między zawarciem transakcji kredytowej, a wykonaniem zobowiązania wskutek spadku dolara zobowiązanie uległo zmniejszeniu, to szkoda z tego tytułu spotyka sprzedawcę i nie może on domagać się obniżenia podatku z powodu obniżenia wartości ekwiwalentu za towar, powstałego po zaistnieniu obowiązku podatkowego.

Rozróżnianie przez skarżącą między przedsiębiorstwami „opłacającymi zaliczki miesięczne", a opłacającymi zaliczki kwartalne, jest bez znaczenia dla oceny spornego zagadnienia. Powyższe rozróżnienie, wysunięte w wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 1 lutego 1926 L. Rej. 2980/25 miało miejsce na tle zagadnienia postawionego w całkiem innej płaszczyźnie, a mianowicie w płaszczyźnie spadku waluty markowej, w której zarówno zaliczki na podatek, jak i sam podatek były płacone.

Dlatego też w powołanym wyroku Najwyższy Trybunał Administracyjny stanął na stanowisku, iż wobec niekwestionowania przez władze obliczeń miesięcznych podatku oraz należytego uiszczenia tego podatku, brak było podstawy prawnej do opodatkowania różnic kursowych, które nie wyrażają wyników samodzielnych transakcji, lecz są jedynie rozwikłaniem innych transakcyj, już prawidłowo opodatkowanych.

ad b) Z akt administracyjnych wynika, iż pozycja z tytułu, doliczonych do obrotu rabatów ilościowych powstała w ten sposób, *iż skarżąca tworzy przy poszczególnych sprzedażach pewną rezerwę na rabaty dla odbiorców, których to rabatów wysokość z góry nie da się przewidzieć.*

Rezerwy tej firma nie potrąca przy opodatkowaniu, lecz dopiero po 12 miesiącach, a więc w następnym okresie podatkowym rozlicza się dokładny rabat ilościowy i pokrywa go z wyżej wymienionej rezerwy.

W wyroku z dnia 1 kwietnia 1936 r. L. Rej. 7163/33, wydanym w sprawie ze skargi firmy „C." Sp. Akc., Najwyższy Trybunał Administracyjny w oparciu o swą dotychczasową judykaturę orzekł, *iż obniżka ceny sprzedażnej towaru, przyznana przez sprzedawcę w innym okresie podatkowym, aniżeli ten, w którym zawarto dotyczącą transakcję sprzedażną nie podpada pod pojęcie bonifikaty w myśl końcowego ustępu art. 5 ustawy o państwowym podatku przemysłowym.*

Zasada w powyższym wyroku ustalona odnosi się jednak tylko do wypadków, *gdy obniżka ceny sprzedażnej towaru przyznaną zostaje przez sprzedawcę w następnym okresie podatkowym,*

Inaczej atoli rzecz się przedstawia, gdy opusty ceny kupna są wypływem tytułu prawnego, istniejącego już w danym okre-

sie podatkowym, a jedynie definitywne obliczenie ich następuje w późniejszym terminie. Taki bowiem tryb postępowania zgodnie z orzecznictwem Najwyższego Trybunału Administracyjnego, znajdującym swój wyraz np. w wyroku z dnia 26 września 1930 L. Rej. 3986/28 *nie stoi na przeszkodzie do uznania za obrót podatkowy przychodu brutto w takiej wysokości, w jakiej przypada on przedsiębiorstwu, zgodnie z postanowieniami, zawartych z odbiorcami umów,* a więc z uwzględnieniem umownych procentowych opustów. Gdy skarżąca firma w postępowaniu odwoławczym powołała się na osnowę zawartych z odbiorcami umów, obowiązkiem było władzy pozwanej wynikającym z przepisu art. 91 ust. 1 w związku z artykułem 8 i 89 ust. 2 ustawy o państwowym podatku przemysłowym rozprawić się z tym zarzutem w swych orzeczeniach. W braku powyższym dopatrzył się Najwyższy Trybunał Administracyjny wadliwości postępowania ze szkodą dla skarżącej i dlatego na zasadzie art. 84 rozporządzenia Prezydenta o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust. uchylił zaskarżone orzeczenia, zarządzając zarazem w myśl art. 95 rozporządzenia Prezydenta R. P. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 150/37 Dziennika Ustaw zwrot połowy opłaty od skarg.

Tezy: „o powstaniu obowiązku podatkowego rozstrzyga sam fakt sprzedaży", „obrót podlegający opodatkowaniu przychodzi do skutku z chwilą zawarcia umowy sprzedaży"—zawiera myśl słuszną, nietrafnie sformułowaną.

Ustawa o podatku przemysłowym uważa za obrót podlegający opodatkowaniu w przedsiębiorstwach handlu towarowego „sumę przychodu brutto za towary sprzedane za gotówkę wymienione lub sprzedane na kredyt". Innymi słowy „obrót podlegający opodatkowaniu przychodzi do skutku" z chwilą wpływu gotówki albo ekwiwalentu przy wymianie lub powstania należności za towar („za przychód brutto uważa się pełną należność sprzedawcy z tytułu zawartej transakcji" — § 18 rozp. wyk. do ustawy).

Nowa ustawa z d. 4 maja 1938 o podatku obrotowym formułuje tę myśl już całkiem jasno: „Obrotem jest zapłata należna za spełnione świadczenia" (art. 5 ust 1).

A więc nie zawsze „obrót podlegający opodatkowaniu przychodzi do skutku z chwilą zawarcia umowy sprzedaży". Albowiem —w myśl ustawy lub zgodnie z umową stron — należność za towar może powstać nie w chwili zawarcia umowy, lecz w chwili spełnienia pewnego warunku przez sprzedawcę lub nabywcę.

Na przykład w myśl § 2 art. 337 Kodeksu Zobowiązań, „jeżeli rzecz ma być przesłana z innej miejscowości, kupujący obowiązany jest zapłacić cenę dopiero po nadejściu rzeczy do miejsca przeznaczenia i po umożliwieniu mu jej zbadania". Umowy sprzedaży mogą zawierać temu podobne lub inne warunki, od których spełnienia jest zależne powstanie należności.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

55.

PRACOWNIK UMYSŁOWY.

Pracownik, którego zajęcie polega na dozorze nad rzeczami, na zliczaniu, dozorowaniu i notowaniu jednakowych, stale powtarzających się czynności, nie mający prawa dysponowania siłami roboczymi poddanymi jego dozorowi, nie jest pracownikiem umysłowym, chociażby nawet spełniał dorywczo i ubocznie pewne czynności pracownika umysłowego.

SN., 15 marca 1938, I. rej. C II 2353/37, PUS, 1938, poz. 122.

Z uzasadnienia. Nie zachodzą zarzucone obie podstawy kasacyjne z art. 426 k. p. c.

Ustalono, że A. H. był u pozwanych szafarzem bydła, zaś od 1921 r. także gumiennym, że jako szafarz miał dozór nad paszą i karmieniem bydła, nad podojem i wydaniem mleka, a jako gumienny wydawał ordynarie i obrok, dozorował inwentarza i robotników, a później miał też klucze od spichrza, że czasem pobierał pieniądze za mleko, w myśl polecenia właścicieli dóbr wydawał i wciągał do książki ordynarie, zaś nigdy nie pełnił funkcji kasjera, ani funkcji kierowniczych w majątku.

Ustalenia te wykazują, że zajęcia A. H. polegały na dozorze nad rzeczami, na zliczaniu, dozorowaniu i notowaniu jednakich, stale powtarzających się robót folwarcznych bez prawa dysponowania siłami roboczymi, poddanymi jego dozorowi. Takich pracowników ustawa L 1/907 D.P.p. wyraźnie wyłączyła z ubezpieczenia pensyjnego. § 1 lit. a cyt. Przed 1921 pozwani nie mieli więc obowiązku zgłoszenia A. H. w Zakładzie Pensyjnym.

Obowiązek taki pozwanych nie powstał też ani po wejściu w życie ustawy L. 370/21 Dz. u., ani rozporządzenia L. 911/27 Dz. u.

Praca A. H. nie miała bowiem ani cech urzędowania, ani cech czynności przeważnie umysłowych, nie należał on do kategorii pomocników handlowych, ani oficjalistów, a jego zajęcia nie odbierały mu cech robotnika rolnego wyższej kategorii. Art. 1 ust. L. 370/21 Dz. u.

Inne zajęcia, jak pobór należności za mleko, kupno sznurów lub szyb, wypłaty, jako czynności dorywcze i uboczne, nie mogły z natury rzeczy przeważać w jego stałej pracy szafarza i gumiennego. Tym samym zbędne były też dalsze badania co do przewagi cech umysłowych czy fizycznych jego pracy. Art. 426/2 k. p. c.

A. H. nie był też pracownikiem umysłowym w myśl rozp. L. 911/27 Dz. u. Nie wykazano w sporze, by brał on jakikolwiek udział w administracji lub nadzorze gospodarstwa rolnego, by był oficjalistą lub pełnił funkcje kasjera dóbr, funkcje biurowe lub kancelaryjne. Art. 3 p. 1 — p. 6 — p. 8 cyt. Zapiski i notatki zdarzają się w wielu działach pracy fizycznej, nie zmieniając jej na pracę umysłową. Sprzedaż mleka, kupno sznurów lub szyb dla folwarku nie zmienia też fizycznej pracy szafarza czy gumiennego na zajęcie kasowe.

Pozwani nie mieli więc obowiązku ubezpieczenia A. H. w Zakładzie Pensyjnym, zaś później jako pracownika umysłowego i zgodnie z ustawą oddalono powódki z odszkodowawczym żądaniem przyznania im od pozwanych utraconej renty wdowiej i sierocej.

OKÓLNIKI

WYKŁADNIA

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 26 z 1938 r., poz. 641).

ustawy o opłatach stemplowych, ustalona przez Ministerstwo Skarbu.

Skrót: u. o. s. — ustawa o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404);

r. w. s. — rozporządzenie wykonawcze z dnia 10 października 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 99, poz. 842).

Nr 514 (do art. 111 u. o. s.): Osoba fizyczna, będąca **organem** osoby prawnej, **nie jest jej pełnomocnikiem** (organem osoby prawnej jest osoba fizyczna, która bądź na mocy przepisu prawnego, normującego ustrój danej osoby prawnej, bądź na mocy ustalającego ten ustrój prywatno-prawnego oświadczenia woli—np. aktu fundacyjnego albo statutu stowarzyszenia lub spółki — jest uprawniona do wytwarzania woli osoby prawnej i oświadczenia tej woli). **Pismo zatem, którym organ osoby prawnej stwierdza w imieniu tej osoby prawnej, że pewna osoba fizyczna również jest organem tejże osoby prawnej, nie jest pełnomocnictwem i nie podlega opłacie stemplowej** przewidzianej w art. 111 u. o. s.

Jeśli zaś organ osoby prawnej upoważnia do działania w imieniu tejże osoby prawnej osobę fizyczną, nie będącą organem tejże osoby prawnej, to pismo stwierdzające takie upoważnienie jest pełnomocnictwem, przewidzianym w art. 111 u. o. s.

Prokurent osoby prawnej nie jest organem, lecz **jest pełnomocnikiem** o zakresie działania ściśle określonym w art. 61 kodeksu handlowego. **Pismo zatem stwierdzające prokurę jest pełnomocnictwem i podlega opłacie** stemplowej według zasad art. 111 i 112 u. o. s.

Pismo podpisane przez osobę prawną, zaopatrzone w nagłówek **„Wzory podpisów",** wymieniające nazwiska osób fizycznych i ujawniające przy każdym nazwisku podpis (bądź własnoręczny bądź podobiznę) oraz stosunek prawny między daną osobą prawną a daną osobą fizyczną—pismo takie **jest pełnomocnictwem** co do każdej z owych osób fizycznych, nie będącej organem danej osoby prawnej, jeśli z treści pisma wynika, że dana osoba fizyczna jest upoważniona do sporządzania czynności prawnych w imieniu osoby, będącej wystawcą pisma, o którym mowa. To upoważnienie może być wyrażone bądź ogólnie (co do wszystkich wymienionych osób fizycznych) np. słowami; „uprawnieni do zastępowania", „uprawnieni do dysponowania rachunkiem", „uprawnieni do zaciągania zobowiązań", bądź indywidualnie przy poszczególnym nazwisku np. wyrażeniami: „prokurent" lub „pełnomocnik w myśl art. 66 kodeksu handlowego". Rzecz jasna, że tezy ujawnione w dwóch zdaniach poprzedzających należy stosować również do pisma nie zaopatrzonego w nagłówek. „Wzory podpisów", jeśli poza tym treść pisma jest zgodna z schematem podanym w dwóch zdaniach poprzedzających.

Jeśli prócz pisma określonego w ustępie poprzedzającym sporządzono inne pismo również stwierdzające pełnomocnictwo udzielone osobie, której podpis utrwalono

w postaci wzoru podpisu, to ta okoliczność nie zwalnia od opłaty pisma zawierającego wzór podpisu. W myśl bowiem art. 111 ust. 3 u. o. s. **opłacie przewidzianej w tym artykule podlega każdy egzemplarz pełnomocnictwa.**

W kwestii, czy od pisma zawierającego wzory podpisów, a wymieniającego dwie lub więcej osób jako pełnomocników, należy się oplata przewidziana w art. 111 u. o. s. raz jeden czy wielokrotnie, rozstrzyga zasada podana w ustępie przedostatnim art. 111, objaśniona wykładnią Nr 162 oraz ustępem drugim wykładni Nr 390 (Nr 20 z 1928 r. i Nr 1 z 1934 r. Dz. Urz. Min. Sk).

Jeśli tekst, który według wyjaśnień powyższych nie jest pełnomocnictwem, został notarialnie uwierzytelniony, to podlega opłacie stemplowej według zasad art. 139 u. o. s. (co zostało już częściowo ujawnione w ustępie czwartym wykładni Nr 473 ogłoszonej w Nr 28 Dz. Urz. z 1936 r.).

Należy zaniechać wymierzenia podwyżek stemplowych od pism, których dotyczy wykładnia niniejsza, sporządzonych do końca października 1938 r. bez uiszczenia opłaty stemplowej, jeśli opłaty pojedyńcze zostaną uiszczone do końca 1938 r. (L. D. V. 15132/3/38).

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 9 WRZEŚNIA 1938 R.

L. D. V. 21966/1/38

w sprawie opłat na Fundusz Pracy od czynszu dzierżawnego.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 26 z 1938 r., poz. 644).

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 15 czerwca 1938 r. l. rej. 1671/37 i 4489/37.

— — — — — — — — — — —

Według protokółów, spisanych z dzierżawcą nieruchomości . . . . . stwierdzono na podstawie przedłożonych kwitów opłacany przez tego dzierżawcę czynsz dzierżawny i w następstwie wymierzono opłaty na Fundusz Pracy właścicielowi tej nieruchomości, skarżącej spółce, za czas od I kwartału 1934/35 do IV kwartału 1935/36 włącznie. **Skarżąca** wniosła odwołanie przeciw tym wymiarom, podnosząc, że **czynszu dzierżawnego nie pobrała, czynsz ten bowiem pobiera użytkowniczka nieruchomości, . . . a od tej spółki skarżąca w myśl przedłożonej umowy żadnego czynszu dzierżawy nie otrzymuje.** Władza pozwana odwołań nie uwzględniła, podnosząc, że w myśl przepisów art. 26 ustawy o Funduszu Pracy z 16 marca 1933 poz. 163 Dz. Ust. i § 15 rozp. wyk. do tej ustawy (poz. 176/33 Dz. Ust.), opłaty na Fundusz Pracy od czynszów dzierżawnych opłacają właściciele nieruchomości, zaś stosunek między właścicielem a użytkowcą, niezależnie od istniejących między nimi praw regresowych, jest dla wymiaru opłaty obojętny.

Na zarzuty skarg rozważył Najwyższy Trybunał Administracyjny co następuje:

Skargi — które nie odróżniają zresztą stosunku właściciela do użytkowcy i tego ostatniego do dzierżawcy, przez co popadają w sprzeczność ze stanem faktycznym — stoją na stanowisku, że skarżąca spółka, jako właścicielka nieruchomości, nie osiągnęła żadnego czynszu, zaczem nie ma obowiązku ponoszenia opłat na Fundusz Pracy.

Okoliczność ta jednak jest dla sprawy bez znaczenia. Jeśli właściciel nieruchomości odstąpił jej użytkowanie osobie trzeciej, to jest tego oczywistym następstwem,

że właściciel nie pobiera żadnego czynszu (ani w ogóle żadnych owoców nieruchomości), natomiast pobiera je użytkowca. Skoro stosunek między właścicielem a użytkowcą nie jest dzierżawą ani najmem, obojętne jest czy właściciel od użytkowcy pobiera jakieś periodyczne świadczenia za odstąpienie mu użytkowania, czy też wzajemne świadczenia użytkowcy wobec właściciela są odmiennie uregulowane — dla wymiaru opłaty na Fundusz Pracy istotne jest tylko istnienie stosunku dzierżawy między użytkowcą (reprezentującym, o ile chodzi o pobieranie owoców z użytkowanej nieruchomości, właściciela tej nieruchości) a dzierżawcą i pobieranie przez użytkowcę od dzierżawcy czynszu. Ten fakt uzasadnia sam przez się należność opłat na Fundusz Pracy. Płatnikiem tych opłat wedle powołanych przez władzę pozwaną w zaskarżonych orzeczeniach przepisów jest właściciel i ustawa o Funduszu Pracy ani rozporządzenie wykonawcze do niej nie przewidują, by w razie przysługującego osobie trzeciej użytkowania nieruchomości, ta trzecia osoba, a nie właściciel, ponosić miała te opłaty.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

USTAWY, ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA

Dziennik Ustaw RP. Nr 73 z dn. 28 września 1938 r.

Rozporządzenia: Ministra Komunikacji z dnia 24.9.1938 w sprawie zmiany „Regulaminu przewozu osób, bagażu i przesyłek ekspresowych na kolejach żelaznych" (poz. 520); — Komunikacji z dn. 24.9.1938 w sprawie „Regulaminu przewozu przesyłek towarowych na kolejach żelaznych" (poz. 521).

Dziennik Ustaw RP. Nr 74 z dn. 30 września 1938 r.

Rozporzadzenia Ministrów: Opieki Społecznej z 12.9.1938 o rozciągnięciu mocy art. 4 ustawy z dn. 16.8.1923 o opiece społecznej oraz o zniesieniu związków wspierania ubogich na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego (poz. 524);— Skarbu z 21.9.1938 o zmianie terytorialnego zakresu działania niektórych towarzystw kredytowych miejskich (poz. 525); — Skarbu z 22.9.1938 o utworzeniu w Zaleszczykach oddziału Urzędu Celnego w Zaleszczykach (poz. 526).

Dziennik Ustaw RP. nr 75 z dn. 3 października 1938 r.

Oświadczenie Rządowe z 29.9.1938 w sprawie nowego tekstu załącznika 1 do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Rzymie dnia 23.11.1933 (poz. 527).

Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu Nr 26 z dn. 30 września 1938 r.

Okólniki Ministerstwa Skarbu: z 13.9.1938 w sprawie ewidencji narzędzi mierniczych (poz. 642); -- z 9.9.1938 w sprawie opłat na Fundusz Pracy od czynszu dzierżawnego (poz. 644).

KALENDARZ PODATKOWY

W drugiej połowie października 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 15 października 1938 r. — zaliczka kwartalna (za III kwartał) na podatek przemysłowy od obrotu przez płatników nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych (i niepłacących zryczałtowanego podatku od obrotu)—w wysokości 1/5 kwoty tego podatku wymierzonego za rok ubiegły.

Do 15 października 1938 r. — II rata (druga połowa) podatku dochodowego różnicowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w roku poprzednim (1937) od kilku służbodawców, bądź to od kumulacji dwóch lub kilku wynagrodzeń otrzymanych w roku poprzednim od jednego służbodawcy: podatek ten jest płatny przez pracowników; pracownik winien obliczyć podatek na przepisanym formularzu.

Do 20 października 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni października 1938 r.

Do 25 października 1938 r.—zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu wrześniu 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 25 października 1938 r. — zaliczka kwartalna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w III kwartale 1938 przez innych płatników prowadzących prawidłowe księgi handlowe.

Do 31 października 1938 r. — II rata półroczna podatku od lokali (druga połowa) za drugie półrocze 1938 r.

Nadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w październiku 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w październiku 1938 r.

PORADNIA

597. *Gazownia.*

Stanowisko Panów jest ponad wszelką wątpliwość słuszne. **Opłata od spożycia gazu do użytku domowego poza przypadkami sprzedaży gazu z automatów gazomierzy, obciąża konsumenta** (art. 24 ustawy z 16.3.33 r. o Funduszy Pracy, DURP, nr 22, poz. 163). Aczkolwiek zatem **za opłaty te w każdym razie odpowiada przedsiębiorca (art. 24 ust. 3), nie stanowią one części jego obrotu,** gdyż spełnia on tylko rolę inkasenta. Zachodzi analogia z przypadkiem, przewidzianym w § 32 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem., według którego np. opłaty stemplowe, sądowe itp. wyłącza się z podstaw opodatkowania, jeżeli obciążają one klienta (chociażby zostały wyłożone w jego zastępstwie przez przedsiębiorstwo). Tym bardziej więc wspomniane opłaty nie stanowią części obrotu, gdy przedsiębiorstwo ściąga je od klienta, aby wpłacić je następnie do kasy właściwego urzędu.

598. *Nr 10005.*

1. Interesujące Pana zagadnienie normują art. 118 i 119 RPR, o ubezp. prac. um. (DURP, 1927, poz. 911, nr 106).

2. Nie wiemy, o jakich spółkach mowa. O ile chodzi o spółki z ogr. odpow.,

pytanie jest bezprzedmiotowe, ponieważ dochód z udziałów w spółce z ogr. odpow. jest obecnie wolny od podatku dochodowego.

Jeżeli chodzi o **spółkę jawną (lub cywilną) opodatkowaniu podlega dochód, przypadający spólnikowi, bez względu na to, w jakim momencie roku operacyjnego spólnik do niej przystąpił.** To samo dotyczy ustąpienia ze spółki, jeżeli przed ustąpieniem spólnik otrzymał jakiekolwiek kwoty na poczet zysku.

3. **Gabinet lekarski** nie jest wolny od **podatku od lokali** (chyba, że stanowi zarazem lokal mieszkalny jedno lub dwuizbowy).

4. Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu wykroczenia popełnionego przed rokiem. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia wykroczenia upłynęło lat trzy. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawocnienia się orzeczenia albo od przerwania kary z jakichkolwiek powodów upłynęło lat trzy.

5. Bonifikata udzielona w grudniu 1937, powinna być w 1937 r. zaksięgowana, chociażby między kontrahentami trwały stosunki handlowe również w 1938 r.

6. **Badanie ksiąg** przeprowadzić należy zasadniczo u płatnika; tylko w wyjątkowych przypadkach badanie może odbyć się w lokalu urzędu (art. 85 § 2 OP).

599. *M. D. L.*

Pismo, stwierdzające udzielenie przez jedną osobę poręczenia, za kilka osób podlega opłacie stemplowej w kwocie 5 zł, pomnożonej przez ilość dłużników, za których udziela się poręczenia (art. 117 u. o. s.). Zachodzi bowiem tyle aktów poręczenia, ilu jest dłużników, za których poręczyciel udziela poręczenia.

600. *W. D. Zakopane.*

Nie przysługuje już Panu obecnie zasiłek z powodu braku pracy (por. art. 50 p. 5 w związku z art. 17 ust. 2 RPR o ubezp. prac. um.).

601. *F—n. Łódź.*

1. Zdaniem naszym, **przy przystąpieniu spólnika do istniejącego już przedsiębiorstwa jednoosobowego, kapitał zakładowy powstającej spółki może być określony dowolnie. Nie cały zatem dotychczasowy kapitał przedsiębiorstwa musi być przeniesiony na rk kapitału spółki,** chociażby nie nastąpiło wycofanie nadwyżki, określonej w umowie spółki **jako pożyczka dotychczasowego właściciela na rzecz spółki.** Jeżeli wobec tego właściciel przedsiębiorstwa o kapitale 30.000 zł przyjmuje spólnika z kapitałem 5.000, kapitał zakładowy spółki może być określony na 10.000 zł, zaś nadwyżka w kwocie 25.000 może być zapisana na rku prywatnym spólnika jako pożyczka. W związku z tym opłatę stemplową należy obliczyć w tym wypadku od sumy 10.000 zł.

2. Można obciążyć Rk Strat i Zysków danego roku operacyjnego procentami od pożyczki, zaciągniętej przez przedsiębiorstwo w 1935, przypadającymi za cały czas ubiegły, jednakże potrącalne w rozumieniu ustawy o pod. doch. są tylko odsetki należne za bieżący rok operacyjny.

Dochód z powyższej wierzytelności (o ile nie jest ona zahipotekowana na nieruchomości), przypadającv osobie, zamieszkałej za granicą, **nie podlega w Polsce opodatkowaniu** (art. 1 ustawy o pod. doch.).

3. **Jeśli w 1938 r. wykonano przynajmniej fundamenty pod przyszły dom,** do ulg budowlanych stosuje się jeszcze ustawa z 1933 r.

602. *S. T. adwokat w S.*

Nieujawnienie w księgach aktywu w postaci prawa używania fabryki (por. art. 248 § 4 KH) stanowią usterkę, która odbiera im formalną cechę prawidłowości. Nie czyni ona jednak ksiąg materialnie niewiarogodnymi i dlatego, zgodnie z ustalonym orzecznictwem NTA, księgi te nie mogą być pominięte przy ustaleniu wysokości obrotu i dochodu.

Sprostowanie obecnie błędu jest ze

stanowiska księgowości oczywiście możliwe i konieczne, nie ma to jednak już znaczenia przy ocenie ksiąg dla celów skarbowych, o ile nastąpiło po upływie terminu odwoławczego. Jeśli sprostowanie nastąpi przed upływem termminu odwoławczego, winno być, zdaniem naszym, uznane za skuteczne również ze stanowiska postępowania podatkowego ob. OBP, 1938, str. 649).

603. *Jeden z pierwszych prenumeratorów H. B. W.*

Por. odpow. dla „Warszawskiego", nr 592 p. 3, OBP, 1938, 41, str. 663.

Z wydatków, poniesionych na budowę budynku mieszkalnego (niezwiązanego z przedsiębiorstwem i niestanowiącego jego majątku), właściciel przedsiębiorstwa ma obowiązek wyliczyć się tylko przed Urzędem Skarbowym przy złożeniu podania o zastosowanie ulgi.

Przedstawiony w Ich liście **sposób księgowania** (Rk budowy nowego domu do Rku Kasy za podjęte przez właściciela na budowę nowego domu) jest właściwy, **jeżeli chodzi o budowę domu, który stanowić będzie aktyw przedsiębiorstwa.**

W tym przypadku koszt budowy nie będzie oczywiście obciążał Rku Strat i Zysków. **Jeśli w rachubę wchodzi dom niemieszkalny,** ulga w podatku dochodowym nie służy ani według ustawy z 1933, ani według nowej ustawy o ulgach inwestycyjnych z 1938 r.

Koszty wybrane przez właściciela na budowę domu niezwiązanego z przedsiębiorstwem (który nie będzie stanowił aktywu przedsiębiorstwa) winny obciążać nie Rk budowy nowego domu, lecz **osobisty rachunek właściciela** — jako kwoty wybrane przez właściciela na cele osobiste. Dla uzyskania ulgi w podatku dochodowym dla domu mieszkalnego właściciel wykaże koszty budowy oczywiście na podstawie dokumentów, ale dokumenty te nie są związane z księgowością przedsiębiorstwa, jak niezwiązane są z nim same koszty budowy.

604. *„Jotbar" Piotrków Tryb.*

Sposób księgowania sprzedaży niezamortyzowanego jeszcze całkowicie obiektu majątkowego opisaliśmy w OBP, 1938, str. 404, odp. nr 381.

605. *H. K. Łódź.*

Plac nie jest lokalem, wobec czego nie podlega podatkowi od lokali.

606. *Prenumerator B.*

1. **Zasada księgowania à jour nie może być stosowana zbyt rygorystycznie.** Opóźnienie kilkudniowe (choćby nawet, jak w Pańskim przypadku, 7—9 dniowe), jeśli jest **usprawiedliwione warunkami pracy** przedsiębiorstwa, uniemożliwiającymi natychmiastowe utrwalanie zaszłości w księgach, nie może spowodować ich dyskwalifikacji, (por. glosę naszą i orzecznictwo umieszczone w OBP, 1937, str. 202 i n.).

2. Z art. 16 ust. 3 ustawy o pod. dochod. (zwłaszcza w zestawienie z art. 16 ust. 2) wynika, że tylko wtedy, gdy **posiadacz używa swego budynku do celów przemysłowych** własnego przedsiębiorstwa **nie** należy brać w rachubę wartości użytkowania budynku przy obliczaniu odnośnych **kosztów produkcji.** Wobec tego w każdym **innym** przypadku, a więc również wtedy, gdy budynek należy do członka rodziny, Rk kosztów handlowych może być obciążony czynszem, wypłacanym przez właściciela przedsiębiorstwa właścicielowi budynku (w szczególności żonie przedsiębiorcy). Tym bardziej odnosi się to do kosztów utrzymania lokalu (światła, opalu itp.). Okoliczność, że dochód z budynku jest wolny od podatku na podstawie przepisów o ulgach podatkowych, jest bez znaczenia.

Wypłata czynszu musi być udowodniona. Można także uznać Rk osobisty właściciela budynku równowartością czynszu, efektywnie niewypłaconego. Wystarczy w tym celu milcząca zgoda żony. Wysokość czynszu powinna być stwierdzona umową, Jeżeli umowa na piśmie nie została zawarta, władza skar-

bowa nie ma podstawy do kwestionowania odnośnych potrąceń, jeżeli wysokość czynszu nie jest wygórowana.

Jeżeli przedsiębiorcy służy prawo użytkowania mjątku żony, użytkownika należy uważać za „posiadacza" budynku w rozumieniu ust. 3 art. 16 ustawy o pod. doch.

Co prawda, wspomniany przepis art. 16 ust. 3 dotyczy budynków użytych do celów przemysłowych, w Pańskim zaś przypadku chodzi o biuro (przedsiębiorstwa budowlanego?), jednakże § 30 Rozp. Wykon. do ust. o pod. przem. (ust. 1) mówi ogólnie o „celach zarobkowych" (zamiast „przemysłowych") i słusznie: pojęcie przemysłu obejmuje wszelką działalność w celach zarobkowych.

Dodać należy, że odmiennego rozwiązania nie uzasadnia **art. 11 ustawy o pod. doch.,** w myśl którego dochód żony sądownie nierozłączonej podlega zawsze doliczeniu do dochodu męża. Mąż **z tego tytułu nie staje się posiadaczem budynku** swojej żony, zaś art. 16 ust. 3 ma zastosowanie tylko wtedy, gdy przedsiębiorca (przemysłowy) jest jednocześnie „posiadaczem" (właścicielem lub użytkownikiem) budynku.

3. Zamierzone sięgowanie jest **nieprawidłowe.** Ubezpieczalnię itp. należy uznać przypadającymi na jej rzecz składkami jednocześnie z zaksięgowaniem wypłat pracownikom. To samo dotyczy kwot potrąconych z tytułu podatku dochodowego.

4. **O warunkach potrącalności kosztów podróży właściciela przedsiębiorstwa zob.** wyrok NTA, z 10.1.1938, l. rej. 3328/35 w OBP 1938, str. 432 (okólnik) i artykuł p. t. „Potrącalność kosztów podróży", OBP, 1937, str. 493.

607. *Młyn parowy, B. A. M. N. A. C.*

1. Z § 48 Rozp. wykonawczego do ustawawy **o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego** kształtowania cen artykułów rolniczych (DURP, 1938, poz. 476) wynika istotnie, że bez względu na przepisy obowiązującej OP—anonimowe transakcje sprzedaży mąki lub kaszy nie mogą być dokonywane (nawet z konsumentami lub w drobnej ilości) przez zakłady **przemiału zboża oraz zakłady hurtowej sprzedaży mąki lub kaszy.**

Dokumenty przewozowe, które winny być załączone do każdej przesyłki, muszą bowiem m. in. wymieniać nazwę lub firmę i adres odbiorcy.

2. Nie wolno odliczać od podstawy opodatkowania obrotu opłaty, uiszczanej przez zakład przemiału zboża.

608. *Prenumerator GL. z Łodzi.*

Art. 26 ust. o pod. doch. **nie wymaga, aby płatnik nie miał — o ile ma być zastosowana podwyżka — żadnego członka rodziny na swym wyłącznym utrzymaniu.** Zatem **częściowe** pokrycie kosztów utrzymania członka rodziny wyłącza stosowanie podwyżki.

Wszelkie zapytania do Poradni kierować należy pod adresem Redakcji Orzecznictwa Buchalteryjno-Podatkowego, Warszawa, Zielna 12 m. 7.

Przypominamy, że czas odnowić prenumeratę za kw. IV 1938 r. (zł. 4.50)

Konto PKO 22.308

Skorowidz rzeczowy

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia"

**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31

Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—1/2 str. zł. 100—1/4 str. zł. 50—1/8 str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15